

Jens Peter Christensens oplæg til Retsudvalgets høring om lovforslagene

Professor dr.jur.
Jens Peter Christensen
Juridisk Institut
Aarhus Universitet

Århus, den 4. maj 1998

Til Folketingets Retsudvalg

Ved Retsudvalgets interne høring mandag den 16. februar 1998 om lovforslagene om en domstolsreform redegjorde jeg på udvalgets opfordring for forslagene set i relation til ministeransvarlighedsloven. Jeg er i april 1998 blevet anmodet af Retsudvalget om at fremsende min redegørelse i skriftlig form.

Min mundtlige redegørelse kan gengives i følgende hovedpunkter:

1. Indledning

Som udgangspunkt kan en minister kun have et ansvar efter ministeransvarlighedsloven i det omfang, han har en retlig kompetence. Forhold, som ministeren retligt er afskåret fra at øve indflydelse på, kan han heller ikke drages til ansvar for. Dette udgangspunkt fraviges dog i det tilfælde, hvor ministeren til trods for sin manglende retlige kompetence alligevel »blander sig« på en retsstridig måde.

Skal man vurdere de foreliggende lovforslag (L 31 om Domstolsstyrelsen og L 32 om rekruttering af dommere mv.) i relation til ministeransvarlighedsloven, må man derfor tage udgangspunkt i de retlige kompetencer, som ministeren vil få i medfør af forslagene. Nedenfor omtales først L 32 og dernæst L 31.

2. Kommentarer til L 32 om rekruttering af dommere mv.

Hvad angår reglerne for dommerudnævnelse, lægges der i Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996 betydelig vægt på, at ansvaret for dommerudnævnelser »bør ligge hos et organ, som direkte eller indirekte henter sit mandat i folkestyret« (L 32, alm.bem. pkt. 3.2.1.). Justitsministeriet finder tilsvarende, at det er vigtigt,

»at udnævnelseskompetencen ligger hos et organ, der handler under ansvar over for Folketinget, og som kan drages til ansvar for den udnævnelsespolitik, der følges« (L 32, alm.bem. pkt. 3.3.1.). Samtidig foreslås det imidlertid i L 32, § 1, nr. 12 - som noget nyt i forhold til Domstolsudvalgets betænkning - at Dommerudnævnelsesrådet kun kan indstille én ansøger til en ledig dommerstilling. Domstolsudvalget foreslog i sin betænkning, at Dommerudnævnelsesrådet skulle have adgang til at indstille to eller flere kandidater sideordnet, hvis rådet vurderede dem lige egnede, ligesom man foreslog, at der blev givet mulighed for, at et eller flere medlemmer af rådet afgav dissens (L 32, alm.bem. pkt. 3.2.7.). Justitsministeriet anfører meget rigtigt, at en ordning, som den der foreslås med L 32, hvor Dommerudnævnelsesrådet kun indstiller én kandidat, vil »tillægge rådet størst mulig indflydelse på udnævnelsen« (L 32, alm.bem. pkt. 3.3.5.).

Man kan spørge, hvilken kompetence - og dermed hvilket ansvar - ministeren herefter vil stå tilbage med vedrørende dommerudnævnelserne. Da det må antages, at justitsministeren vil være forpligtet til enten at følge eller forkaste Dommerudnævnelsesrådets indstilling, men ikke vil være berettiget til at udpege en anden efter eget valg, vil justitsministerens kompetence være stærkt begrænset. Det anføres således også af Justitsministeriet i bemærkningerne til L 32, at det forudsættes, at ministeren kun helt undtagelsesvis ikke vil følge Dommerudnævnelsesrådets indstilling, og at han i et sådant tilfælde orienterer Folketingets Retsudvalg herom (L 32, alm.bem. pkt. 3.3.5.).

Det kan på denne baggrund nok forekomme lidt svært at se, at der i praksis vil være grundlag